

Spar 1 million på Vintertjeneste

Nuværende glatførebekæmpelse ændres fra at bruge salt til præventiv saltning til, at der i Kerteminde Kommune fremover bruges saltlage til præventiv saltning på klasse 1-2 veje.

Af Henrik Sommerlund,
leder af Park og Vej,
Kerteminde kommune
hso@kerteminde.dk

Jens Kr. Fonnesbech,
AIBAN Vinterservice
jkr@aiban.dk

Afvikling eller udvikling

"Afvikling eller udvikling, skal forklaringen findes i kommunens nærmest håbløse økonomiske situation" citat fra Jutta Lundqvist Nielsen, Fyns Stiftstidende 25-9 2016, efter at have underskrevet budgetaftale.

Park og Vej er som andre afdelinger under pres. Besparelserne, der kræves, er så store, at det får personalemæssige konsekvenser. Så opgaven er at kaste alle fordomme overbord og med åbne øjne se på muligheder for udvikling.

Foreløbig er resultatet, at MTU den 12. april 2016 godkendte "Forslag om, at den nuværende glatførebekæmpelse ændres fra at bruge salt til præventiv saltning til, at der i Kerteminde Kommune fremover bruges saltlage til præventiv saltning på klasse 1-2 veje".

I budgetaftalen indgår reduktion af midlerne til glatførebekæmpelse med 1 million kr. pr. år.

I Park og Vej gøres besparelsen realistisk ved at salte alle vintervejklasse 1, 2 og 3 veje ensartet præventivt. Det gøres med to 12½ m³ saltlage spredere, se figur 1, hvor der tidligere anvendtes 2 store kombispredere på de store veje og to spredere på de mindre veje. Spredere til de mindre veje

spares dermed væk sammen med vagtydelser m.m. til de folk, som betjener spredere.

Ruteoptimering

I Kerteminde kommune saltes i alt ca. 235 km vej fordelt med ca. 45 km klasse 1 vej, ca. 80 km klasse 2 vej og ca. 110 km klasse 3 vej. Ved at præventiv salte alle veje ensartet kan det gøres med 2 store saltlage-spredere, som hver kører ca. 160 km pr. tur.

Det har krævet ruteoptimering, hvor alle muligheder for at undgå tom kørsel undgås. I optimeringen er bl.a. brugt SDU's Super Computer, men det kræver stadig meget manuelt kedeligt rutinearbejde at nå den optimale løsning.

Hastighed

Når en lastbil på en rute, bestående af både store og små veje, skal køre ca. 160 km på 3½ time, må der ikke være hastighedsbegrænsning ud over færdselsloven. Den udfordring kan kun saltlage spredt med dysser leve op til.

Samtidig er det nødvendig, at chaufførens eneste opgave er at køre sikkert og hurtigt igennem ruten. Det kræver GPS styring af saltningen, samt rutenavigation.

Saltforbrug

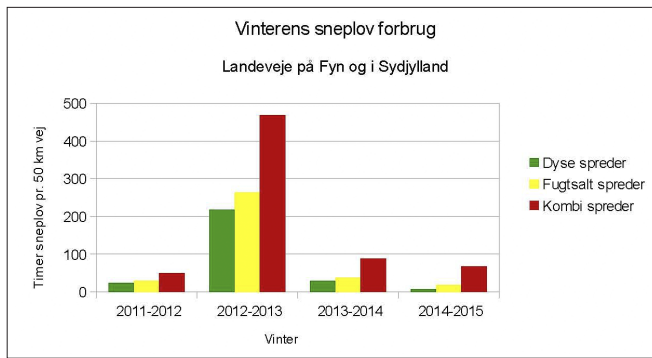
Standard saltningerne i Kerteminde kommuner er fremover fastsat til:

- 15 ml saltlage/m² ved normal præventiv saltning.
- 30 ml saltlage/m² ved præventiv saltning før sne eller isslag.
- 30 ml saltlage/m² op til 4 gange i døgn under vedvarende snevej.

Der saltes generelt ikke på yderste 1-1½ meter af vejbanen (undtagelse bl.a. veje med brede kantbaner).

Figur 1. 12½ m³ ny saltlagespredere klar til i fuldtlastet tilstand at trækkes op på lastbilen

Figur 2. Data fra Vejbestyrelser i Region Syddanmark. Timeforbrug til sneplov mere end halveres ved at gå bort fra brugen af kombispreder.

Rutelængderne betyder, at der ved 15 ml/m² er saltlage nok til en hel gennemkørsel. Ved 30 ml/m² skal gentankes ca. 4 m³ på en tur, hvilket tager ca. 10 minutter.

Sneplovsforbrug

Med den valgte strategi er sneplove gjort uafhængige af saltbilerne og kan derfor bruges mere effektivt. Samtidig minimeres risikoen for fastkørt sne, når alt er præventivt saltet, se f.eks. [1].

For at få en realistisk indtryk af be-

sparelserne i sneplov forbrug er benyttet diagrammerne i figur 2, som er fremkommet ved at indsamle vinterman data i årene 2011-2015 fra vejbestyrelser i region Syddanmark [2]. Det er tydeligt at timeforbrug til sneplov mere end halveres ved at gå bort fra brugen af kombispreder.

Opfølgning

Der bliver nu fulgt tæt op på, om alt i den valgte strategi fungerer, eller kan gøres bedre i de kommende vintre. Bl.a. gennem-

føres en spredningsundersøgelse af de valgte sprede her i efteråret. Spredningsundersøgelsen gennemføres på landevejen mellem Langeskov og Odense. Der spredes saltlage med normal hastighed og 10 forskellige indstillinger på fugtig vej, og efter 3 til 4 timers trafikpåvirkning måles, hvor meget og hvor der er salt på vejen.

Konklusion

Med den valgte strategi har Kerteminde kommune formået at vise realistiske besparelser i størrelsesordenen 1 million kr. pr. år på vintertjenesten og samtidig forøge serviceniveauet.

Referencer

- [1] Relation of Road Surface Friction and Salt Concentration. Taisto Haavasoja, Juhani Nylander and Pauli Nylander, SIRWEC 2012, ID:0017
- [2] Red liv, spar penge og gavn miljøet. Jens Kristian Fønnesbech, Trafik og Veje 2015/10.